

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
KELIŲ
Į S T A T Y M A S**

1995 m. gegužės 11 d. Nr. I-891
Vilnius

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis.

Šis automobilių kelių (toliau – Kelių) įstatymas nustato Lietuvos Respublikos kelių (išskyrus miestų gatves) plėtojimo, priežiūros ir naudojimosi jais teisinius pagrindus.

2 straipsnis.

Kelias – tai inžinerinis statinys, skirtas nustatytų gabaritų ir masės transporto priemonių bei pėsčiųjų eismui.

Kelių sudaro sankasa, važiuojamoji dalis, kelkraščiai, skiriamoji juosta, kelio grioviai, sankryžos, autobusų sustojimo aikštelės, pėsčiųjų ir dviračių takai, kelio statiniai, eismo reguliavimo priemonės.

Kelio kompleksą sudaro kelias, kelių tiesimo ir priežiūros įmonių pastatai, statiniai ir įrenginiai, transporto aptarnavimo statiniai ir įrenginiai, avarinio ryšio linijos, želdiniai ir šių objektų užimta žemė, taip pat sanitarinės apsaugos zonos žemė.

3 straipsnis.

Keliai pagal reikšmę skirstomi į valstybinės ir vietinės reikšmės kelius.

Valstybinės reikšmės keliai skirstomi į magistralinius, krašto ir rajoninius kelius.

Magistraliniais vadinami tarptautinio susisiekimo Lietuvos keliai.

Krašto keliais vadinami keliai, jungiantys magistralinius kelius, administracinių vienetų centrus ir didžiuosius miestus arba besijungiantys vienas su kitu.

Rajoniniais vadinami keliai, jungiantys krašto kelius, miestus, kaimus, kitus objektus, bet nepriskirti krašto keliams.

Vietinės reikšmės keliais vadinami keliai, jungiantys rajoninius kelius, kaimus, taip pat kiti keliai, naudojami vietiniam susisiekimui.

4 straipsnis.

Keliai pagal jų parametrus, vadovaujantis Lietuvos kelių projektavimo normomis, skirstomi į technines kategorijas.

5 straipsnis.

Pagal nuosavybės formą keliai yra valstybės, savivaldybių arba privatūs.

6 straipsnis.

Valstybės ir vietinių kelių projektavimo, tiesimo, taisymo ir priežiūros valstybines valdymo funkcijas atlieka Susisiekimo ministerija.

Už valstybinės reikšmės kelių tvarkymą ir priežiūrą, taip pat už gatvių, kuriomis per miestus (išskyrus miestų savivaldybių teritorijose) ir miestelius eina magistraliniai ir krašto keliai, važiuojamosios dalies ir statinių priežiūrą atsakinga Susisiekimo ministerija.

Už vietinės reikšmės kelių tvarkymą ir priežiūrą atsakingos savivaldybės.

Už privačių kelių tvarkymą ir priežiūrą atsakingi jų savininkai.

Už geležinkelių pervažų tvarkymą ir priežiūrą atsakingos geležinkelio organizacijos.

7 straipsnis.

Keliai vadinami pagal tų gyvenamųjų vietovių, kuriose jie prasideda ir baigiasi, pavadinimus. Prireikus kelio pavadinime gali būti ir tarpinių gyvenamųjų vietovių ar kitų objektų vardai.

Magistraliniai ir krašto keliai numeruojami.

Valstybinės reikšmės kelius registruoja Susisiekimo ministerija, jų sąrašus tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Susisiekimo ministerija renka, tvarko ir saugo duomenis apie valstybinės reikšmės kelius, disponuoja šių duomenų banku. Ji neatlygintinai teikia reikalingus duomenis valstybiniams kadastrams, registrams, klasifikatoriams bei duomenų bankams, taip pat turi teisę nemokamai gauti iš jų reikalingą informaciją.

Vietinės reikšmės kelius registruoja bei jų sąrašus tvirtina savivaldybės.

II SKYRIUS KELIŲ TIESIMAS IR PRIEŽIŪRA

8 straipsnis.

Projektuoti ir tiesti valstybės kelius gali tik ūkio subjektai, turintys Susisiekimo ministerijos išduotą leidimą (licenciją) užsiimti šia veikla.

Keliai projektuojami remiantis patvirtintais teritorinio planavimo dokumentais, o tiesiami pagal nustatyta tvarka patvirtintus projektus. Kelių tiesimo ir taisymo projektai rengiami vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymais, Lietuvos kelių projektavimo normomis ir taisyklėmis.

9 straipsnis.

Žemė keliams tiesti, pastatams statyti, gamybinėms bazėms steigti, taip pat statybinių medžiagų bei grunto karjerams įgyjama Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

10 straipsnis.

Žemės juostos, kurioje nutiestas arba tiesiamas kelias (toliau – kelio juosta), minimalus plotis nustatomas:

- 1) automagistralių ir I kategorijos kelių – 39 metrai;
- 2) II kategorijos kelių – 28 metrai;
- 3) III kategorijos kelių – 22 metrai;
- 4) IV kategorijos kelių – 19 metrų;
- 5) V kategorijos kelių – 18 metrų.

Jeigu nutiestas ar tiesiamas kelias atskiruose ruožuose (iškasose, pylimuose) netelpa nustatyto pločio juostoje, tai šios juostos ribos nustatomos ne arčiau kaip po metrą nuo pylimo pado kraštų ar iškasos išorinių kraštų.

11 straipsnis.

Nuo kelio briaunos į abi puses nustatoma kelio sanitarinė apsaugos zona. Jos plotis atsižvelgiant į kelio kategoriją ir autotransporto eismo intensyvumą yra:

- 1) automagistralių ir I kategorijos kelių arba kai eismo intensyvumas daugiau kaip 7000 automobilių per parą (toliau – a/m/p) – po 150 metrų;
- 2) II kategorijos kelių arba kai eismo intensyvumas daugiau kaip 3000 a/m/p – po 70 metrų;
- 3) III kategorijos kelių arba kai eismo intensyvumas daugiau kaip 700 a/m/p – po 50 metrų;

4) IV ir V kategorijos kelių arba kai eismo intensyvumas daugiau kaip 250 a/m/p – po 20 metrų;

5) kitais atvejais minimalus sanitarinės apsaugos zonos plotis nustatomas po 10 metrų.

Žemė kelio sanitarinėje apsaugos zonoje yra valstybės arba privati. Ši žemė naudojama Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka.

12 straipsnis.

Valstybinės reikšmės kelių sanitarinės apsaugos zonoje leidžiama tiesti kelius, statyti tik kelių komplekso pastatus, garsą slopinančius ir teršalus sulaikančius įrenginius, tiesti inžinerines komunikacijas, biotransporto trasas, formuoti želdinių juostą, steigti ir plėtoti aptarnavimo objektus, atsižvelgiant į kelių plėtros perspektyvą bei saugaus eismo reikalavimus, pagal nustatyta tvarka parengtus ir suderintus projektus.

Kelio sanitarinėje apsaugos zonoje rudens ir žiemos laikotarpiu leidžiama statyti laikinus sniegą sulaikančius įrenginius.

13 straipsnis.

Keliai tiesiami, taisomi ir atiduodami naudotis vadovaujantis atitinkamomis valstybinėmis kelių normomis ir taisyklėmis.

14 straipsnis.

Kelių priežiūros tikslas – sudaryti tinkamas, saugias ir racionalias eismo sąlygas.

Kelių priežiūra ir eismo organizavimu rūpinasi kelių savininkai. Techninės eismo reguliavimo priemonės statomos gavus Vidaus reikalų ministerijos leidimą.

Kelių priežiūrą reglamentuoja šis įstatymas ir kiti Lietuvos Respublikos teisės aktai.

15 straipsnis.

Kaip laikomasi saugaus eismo reikalavimų, kontroliuoja Vidaus reikalų, Susisiekimo ministerijos ir savivaldybės.

16 straipsnis.

Kelių projektavimas, tiesimas ir priežiūra finansuojama Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

III SKYRIUS NAUDOJIMASIS KELIAIS

17 straipsnis.

Naudotis keliais turi teisę visi juridiniai ir fiziniai asmenys, vadovaudamiesi šiuo įstatymu bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintomis kelių priežiūros taisyklėmis ir atsižvelgdami į kelių savininkų teisėtus reikalavimus.

18 straipsnis.

Eismas keliu gali būti laikinai apribotas arba nutrauktas suderinus tai nustatyta tvarka ir gavus kelio savininko sutikimą. Kelio savininkas gali laikinai apriboti ar nutraukti eismą dėl avarių, stichinių nelaimių, per pavasario polaidį, kai kelias gadinamas, kelio remonto metu arba jei kyla grėsmė saugiam eismui. Jei kyla pavojus transporto eismo ar žmonių saugumui, gamtai ar viešajai tvarkai, policija turi teisę apriboti arba uždrausti transporto ar pėsčiųjų eismą, darbus keliuose ir prie jų be kelio savininko sutikimo.

Žinios apie kelio uždarymą skelbiamos per visuomenės informavimo priemones.

Dėl nurodytų eismo ribojimų atsiradę nuostoliai eismo dalyviams neatlyginami.

19 straipsnis.

Mokestis imamas tik už važiavimą keliais, kurie nutiesti koncesijos pagrindais. Važiavimas privačiais keliais gali būti mokamas tik gavus savivaldybės leidimą.

20 straipsnis.

Norint vežti leistiną svorį viršijančius krovinius, reikia gauti kelio savininko leidimą.

Norint vežti leistinus gabaritus viršijančius krovinius, tai reikia suderinti su kelio savininku ir gauti Vidaus reikalų ministerijos leidimą.

Vežant pavojingus krovinius, turi būti laikomasi galiojančios šių krovinių gabenimo tvarkos. Už šių krovinių vežimą keliais imamas mokestis įstatymų nustatyta tvarka.

21 straipsnis.

Kelyje ar jo sanitarinėje apsaugos zonoje esančias antžemines ar požemines inžinerines komunikacijas prižiūri jų savininkai. Tiesiant ar rekonstruojant šias komunikacijas, būtina gauti kelio ir žemės savininko sutikimą, o jeigu atliekant darbus kliudoma eismui – suderinti su Vidaus reikalų ministerija.

22 straipsnis.

Asmuo, sudaręs kliūtį eismui ar pastebėjęs tokią kliūtį, turi ją pašalinti, o jeigu to padaryti neįmanoma – apie tai įspėti eismo dalyvius (paženklinti kliūtį) ir pranešti policijai arba kelio savininkui.

IV SKYRIUS**KELIŲ SAVININKŲ IR EISMO DALYVIŲ TEISĖS IR ATSAKOMYBĖ****23 straipsnis.**

Kelio savininkai ir už kelių priežiūrą atsakingi pareigūnai turi teisę:

- 1) stabdyti transporto priemones, kurių savininkai pažeidžia šio įstatymo arba kelių priežiūros taisyklių reikalavimus, ir uždrausti joms toliau važiuoti;
- 2) tikrinti, ar neviršyti leistini transporto priemonių masė ir gabaritai, o jei viršyti ir nėra leidimo – uždrausti joms toliau važiuoti;
- 3) šalinti kelyje paliktas ir saugiam eismui kliudančias transporto priemones arba krovinius jų savininkų arba vairuotojų sąskaita;
- 4) šalinti savavališkai pastatytus reklaminius ženklus, įrengtas komunikacijas, sankryžas ar nuovažas tai įrengusių subjektų sąskaita, jei to jie nepadaro patys po įspėjimo.

24 straipsnis.

Už kelių priežiūrą atsakingi pareigūnai turi teisę surašyti administracinių teisės pažeidimų protokolus asmenims, pažeidusiems kelių priežiūros taisykles ir juos bausti Administracinių teisės pažeidimų kodekso nustatyta tvarka.

25 straipsnis.

Už kelių priežiūrą atsakingi asmenys, pažeidę kelių priežiūros taisyklių reikalavimus arba nesinėmę priemonių laiku uždrausti ar apriboti eismą atskiruose kelio ruožuose, kai naudojimas jais kelia grėsmę saugiam eismui ar kelio atsparumui, atsako pagal galiojančius įstatymus.

Kelius prižiūrintys asmenys atleidžiami nuo atsakomybės, jei avarija įvyko dėl eismo dalyvių ar kitų asmenų kaltės, dėl stichinių nelaimių ar staigaus atmosferos sąlygų pasikeitimo.

26 straipsnis.

Už šio įstatymo, Kelių eismo taisyklių ir kelių priežiūros taisyklių pažeidimus eismo dalyviai ir kiti asmenys atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

27 straipsnis.

Jei Lietuvos Respublikoje tarptautinėmis sutartimis nustatytos kitokios taisyklės negu tos, kurias numato šis įstatymas, tai taikomos tarptautinių sutarčių taisyklės.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

REPUBLIKOS PREZIDENTAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS